

Како препознати и подржати даровито дете?

Шта је даровитост?

Даровити појединци су они који показују изузетне (у односу на просек) таленте/способности у једној или више од области. То може бити даровитост везана за спорт, цртање, певање, свирање, школске предмете. Даровитост се често мери и приказује кроз висок коефицијент интелигенције, IQ особа које су даровите често буде 130 и више.

Одлике даровите деце:

- Развијају се најчешће убрзано (раније проговарају, брже им се развија крупна и фина моторика, раније науче да читају и пишу...)
- Поседују велику дозу радозналости, често постављају необична питања
- Могу дужи временски период да се фокусирају на нешто и имају широк распон пажње
- Имају добро памћење
- Мање спавају од просечне деце
- Уче брзо
- Показују виши ниво знања у одређеним областима
- Воле да дискутују/расправљају о стварима које их занимају
- Често су перфекционисти и теже успеху
- Имају необичан смисао за хумор
- Често делују одсутни (замишљени, сањаре)
- Брже раде у мислима што се понекад одражава на брзину писања

Како препознати даровитост?

Даровитост се може уочити на раном узрасту, најчешће у оквиру породице са којом дете проводи највише времена или у вртићу који похађа. Као што је наведено, даровита деца брже усвајају неке вештине, показују већи степен интересовања за различите ствари, брже уче. Праћењем развоја речника, способности концентрације, брзине учења и закључивања, усвајања нових вештина, различитих интересовања детета може се уочити његова даровитост.

Уколико родитељи процењују да имају даровито дете, корисно је консултовати стручњака попут дечјег психолога за даљи рад и напредак детета.

Како подржати даровито дете?

Пратити дететове потребе и интересовања. Детету треба дати прилику и могућност да истражи своја интересовања али му не треба наметати превише обавеза и активности у циљу постизања што бољих резултата. Потребно је да има прилику да испољи своју даровитост али и да ужива у стварима које су битне за његов развој и срећно детињство (довољно времена за игру, однос са вршњацима, слободно време).

Сви аспекти развоја су подједнако важни. Социоемоционални развој не мора нужно пратити дететов интелектуални развој. Не треба занемарити ни развој социјалних вештина (комуникација, сарадња, одговорност, самосталност) и креативности у односу на постигнуће. Родитељи морају имати у виду целовити развој личности детета и да, пре свега, дете усмере у циљу развоја својих потенцијала у складу са друштвеном средином.

Не треба поредити дете са другима. Често родитељи, када постану свесни даровитости свог детета, желе да га подстакну да буде што бољи и успешнији. Неретко то раде поредећи га са другом децом у различитим аспектима што може негативно утицати на дететово самопоуздање и слику о себи. Свако дете је индивидуа за себе са свим својим добрим и лошим странама и тако га треба третирати.

Консултације са стручњацима. Људи из дететовог окружења (васпитачи, наставници, тренери и др.) такође прате дететово напредовање и од њих се могу добити корисни савети како усмерити и подстицати даровитост детета. У оквиру сваког система постоје различите могућности за напредовање детета у складу са његовим интересовањима и родитељи треба да буду информисани о свим могућностима. У школи, на пример, даровито дете може бити укључено у рад секције сходно интересовањима, ићи на такмичења из предмета/области која га занимају, имати обогаћен план за предмет/е који га занима (ИОПЗ) или уколико је даровитост изражена у свим сегментима школског рада, дете може завршити два разреда у једној школској години (убрзавање школовања).

